

Kunnanhallitus

20.06.2022

Aika 20.06.2022 klo 16:44 - 19:50**Paikka** Alikartano, Nummistentie 48, 04660 Numminen**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
142	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	375
143	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	376
144	Kunnanvaltuuston kokousten laillisuus ja täytäntöönpano	377
145	Liittyminen Hanselin Leasingpalvelut 2023-(2026) yhteishankintaan	378
146	Muutos sopimukseen asemakaavan muutoksen laatimiseksi ja kustannusten jakamiseksi / Eskonkuja / kiinteistöt Kotola 505-407-10-69, Koto-Jurvala 505-407-10-184, Jurvala 505-407-10-209 ja Kylä-Jurvala 505-407-10-185	380
147	Tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten vastaanoton kuntamallin muutosesitys	382
148	Valtuustoaloite 8.2.2021: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin	385
149	Valtuustoaloite 20.9.2021 A2-kielen opetuksen aloittamiseksi	395
150	Valtuustoaloite Kutsukyyti Mäntsälän sisäiseen liikenteeseen	411
151	Viranhaltijapäätökset	413
152	Lautakuntien pöytäkirjat	414
153	Ilmoitusasiat	415
154	Korkosuojaus leasing-sopimukselle	416

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Havula Tapio Lampi Satu Kokko Eero Hallikainen Heli Leino Timo Manninen Katri Särkijärvi Tuuli Toivonen Tero	Kh:n puheenjohtaja Kh:n I varapj Kh:n II varapj jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	Saapui klo 16.47 Saapui klo 16.56, etänä
	Warras-Stjernvall Annika	jäsen	
Muut	Keto-Huovinen Pihla Laine Tytti Allonen Ilkka Laurila Hannu Siikaluoma Esa Gummerus Vesa	Kv:n puheenjohtaja Kv:n I varapj Kv:n II varapj esittelijä pöytäkirjanpitäjä kuntakehitysjohtaja	Asiantuntijana § 146, etänä
	Hast Tiina	työllisyyskoordinaattori	Asiantuntijana § 147, etänä
	Mäkinen Janne	opetuspäällikkö	Asiantuntijana § 148-149, etänä

AllekirjoituksetTapio Havula
puheenjohtajaEsa Siikaluoma
pöytäkirjanpitäjä**Käsitellyt asiat**

142 - 154 §

Pöytäkirjan tarkastus

Heli Hallikainen

Eero Kokko

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Yleinen tietoverkko 23.6.2022

Kunnanhallitus

§ 142

20.06.2022

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 142

Päätösesitys: Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus

§ 143

20.06.2022

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 143

Päätösesitys: Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Heli Hallikainen ja Eero Kokko.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanvaltuuston kokousten laillisuus ja täytäntöönpano

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 144

Kuntalain 39 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Täytäntöönpanoon kuuluu olennaisena osana päätösten laillisuuden valvonta. Valvonta antaa mahdollisuuden korjata laillisuusvirheet, jotka muutoin voivat johtaa valituksiin. Käytännössä hallitus päättää asiasta valtuuston kokouksen jälkeisessä kokouksessaan.

Valvonnan kohteena ovat kaikki valtuuston päätökset ja valvonta kohdistuu mahdollisiin menettelyvirheisiin, toimivallan ylityksiin ja muihin laillisuusvirheisiin. Sen sijaan hallitus ei voi kieltäytyä täytäntöönpanemasta päätöstä sillä perusteella, että se on epätarkoituksenmukainen. Jos hallitus katsoo, että päätös on lainvastainen, sillä on velvollisuus olla panematta päätöstä täytäntöön ja saatettava asia viipymättä valtuuston käsiteltäväksi.

Kunnanvaltuuston kokouksen 13.6.2022 pöytäkirja on nähtävillä 17.6.2022 ja luettavissa Internet-sivuilla osoitteessa www.mantsala.fi-Esityslistat ja pöytäkirjat.

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää todeta KunL 96 §:n mukaisesti valtuuston 13.6.2022 pidetyn kokouksen päätösten syntyneen laillisessa järjestyksessä ja olevan täytäntöönpanokelpoisia.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liittyminen Hanselin Leasingpalvelut 2023-(2026) yhteishankintaan

350/02.08.00/2022

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 145

Mäntsälän kunta on ollut mukana KL-Kuntahankintojen ICT-laitteiden leasingrahoitus ja elinkaarenhallintapalvelut 2018-2022 hankinnassa, joka päättyy 20.12.2022.

Hansel Oy on kilpailuttamassa uutta puitejärjestelyä Leasingpalvelut 2023-2024 (2026), jolla kunta voi hoitaa leasingrahoitustarpeensa. Puitejärjestelyllä voidaan hankkia irtaimen käyttöomaisuuden leasingpalveluita, jotka sisältävät leasingrahoituksen, rahoitettavien leasingkohteiden hallinnointiin tarkoitettun hallintapalvelun ja vuokrakauden jälkeen palautuvien leasingkohteiden käsittelyyn liittyvät palvelut. Tyypillisiä rahoitettavia kohteita ovat mm. IT-laitteet, terveydenhuollon laitteet, erilaiset tutkimuslaitteet, turvatekniikka ja kalusteet.

Mäntsälän kunta käyttää leasingrahoitusta lähinnä tietokoneiden ja muiden IT -laitteiden rahoittamiseksi. Lisäksi kunnassa on tehty yksittäisiä hankintoja leasingrahoituksella. Autojen leasingpalveluille on omat erilliset puitejärjestelynsä.

Hankinnan arvioitua arvoa laskettaessa on huomioitava päättyvän leasingrahoitus sopimuksen päättymisaika ja sen jälkeen ehdotuksen mukaisen uusien leasinghankintojen puitejärjestelyn hyödyntämisaika. Tällöin leasingrahoitustarpeen arvioitu arvo on:

ICT:

- nykyinen sopimuskausi päättyy 20.12.2022
- uuden sopimuksen sopimuskausi päättyy 31.12.2024
- mahdollinen optiokausi päättyy 31.12.2026
- uusi sopimus on IT-laitteiden hankintojen käytettävissä 24 kk + 24 kk
- uudella leasing sopimuksella hankittavien IT-laitteiden arvioitu arvo koko sopimuskauden ajalta on:

v. 2023 n. 422 900 EUR (alv 0%)

v. 2024 n. 490 000 EUR (alv 0%)

v. 2025 n. 199 000 EUR (alv 0%)

v. 2026 n. 50 000 EUR (alv 0%)

Yhteensä 1.161.900 EUR (alv 0%).

Yhteishankintaan liittymällä Mäntsälän kunta saa käyttöönsä suuren volyymin mukaiset, kilpailukykyiset hinnat ja sopimusehdot. Kunnan omana kilpailutuksena leasingrahoituksen toteuttaminen ei ole mielekäästä.

Hankintaryhmä sekä hallintopalvelut puoltavat liittymistä Hanselin Leasingpalvelut 2023-2024 (2026) yhteishankintaan.

(Valmistelija:

hankinta-asiantuntija Jonna Putkonen, jonna.putkonen@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää, että Mäntsälän kunta liittyy Hansel Oy:n Leasingpalvelut 2023-2024 (2026) yhteishankintaan.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

- Merkittiin, että Katri Manninen saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.47
- Merkittiin, että Tero Toivonen liittyi kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.56

**Muutos sopimukseen asemakaavan muutoksen laatimiseksi ja kustannusten jakamiseksi /
Eskonkuja / kiinteistöt Kotola 505-407-10-69, Koto-Jurvala 505-407-10-184, Jurvala
505-407-10-209 ja Kylä-Jurvala 505-407-10-185**

251/10.02.03/2021

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 146

Kunta on sopinut 9.6.2021 allekirjoitetulla sopimuksella asemakaavamuutoksen laatimisesta ja kustannusten jakamisesta yksityisten maanomistajien kanssa. Sopimus koskee Mäntsälän kirkonkylässä Sälinkääntien ja Peltolantien välisellä alueella sijaitsevia kiinteistöjä Kotola 505-407-10-69, Koto-Jurvala 505-407-10-184 ja Jurvala 505-407-10-209.

Asemakaava ei ole vielä tullut vireille. Maanomistajien kanssa on neuvoteltu sopimuksen muuttamisesta siten, että kaavan laadinnasta vastaa kaavakonsultti maanomistajien toimeksiannosta. Kunnan hyväksymä konsultti laatii kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen sekä vastaa kaavaprosessin eri vaiheisiin liittyvistä toimenpiteistä, kuten tarvittavista selvityksistä, kuulemisista, lausunnoista sekä lausuntojen ja muistutusten vastineista.

Lisäksi on neuvoteltu kaava-alueen laajentamisesta siten, että siihen sisältyisi myös kiinteistön Kylä-Jurvala 505-407-10-185 määräala, noin 7693 m². Kyseinen määräala on voimassa olevan asemakaavan mukaan maatalousaluetta (MT) sekä katualuetta. Alueella on maatilan talouskeskuksen asuinrakennus ja talousrakennuksia. Laajennusalueen osalta asemakaavan muutoksen tavoitteena on maatilan talouskeskuksen suojelu asemakaavalla sekä rakennusoikeuden siirtäminen huonosti rakentamiseen soveltuvalta korttelin 115 tontilta 5.

Muilta osin kaavatyösopimuksen tavoitteet säilyvät ennallaan.

(Valmistelijat:

maankäyttöinsinööri Pekka Kautto; pekka.kautto@mantsala.fi,
puh 040 314 5251

kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerus, vesa.gummerus@mantsala.fi,
puh 040 314 5467)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus hyväksyy Mäntsälän kunnan sekä kiinteistöjen Kotola 505-407-10-69, Koto-Jurvala 505-407-10-184, Jurvala 505-407-10-209 ja Kylä-Jurvala 505-407-10-185 omistajien välisen sopimuksen muuttamisen oheisen liitteen mukaisena.

Käsittely: Kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerusta kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Sopimus asemakaavamuutoksen tekemiseksi ja kustannusten

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanhallitus

§ 146

20.06.2022

- jakamiseksi – muutos sopimukseen
- Liite 2. Kartta: sopimusalueen muutos
- Liite 3. Kohde opaskartalla

Kunnanhallitus	§ 112	09.05.2022
Kunnanhallitus	§ 147	20.06.2022

Tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten vastaanoton kuntamallin muutosesitys

Kunnanhallitus 09.05.2022 § 112

Kuntien ottaminen tiiviimmin mukaan vastaanottopalveluiden järjestämiseen on nähty tarpeelliseksi, koska Ukrainasta Venäjän hyökkäyksen takia paenneiden määrän ennakoidaan edelleen kasvavan Suomessa. Venäjän hyökkäyksen jälkeen Suomessa on jätetty yli 21 000 tilapäisen suojelun hakemusta, suurin osa hakijoista on ukrainalaisia. Tilapäistä suojelua saavalla on oikeus vastaanottopalveluihin.

Tähän tilanteeseen Maahanmuuttovirasto on luonut ns. kuntamallin. Sen mukaisesti Ukrainasta paenneet voivat saada majoituspalveluita kunnasta ilman, että kuntaan perustetaan omaa vastaanottokeskusta. Maahanmuuttovirasto korvaa kunnille majoituksen kustannukset. Kuntamalli koskee vain tilapäistä suojelua hakeneita ja saavia henkilöitä.

Mäntsälän vastaanoton kuntamalli toimii osana Mäntsälän kunnan maahanmuuttopalveluja. Maahanmuuttajapalvelujen organisaatioon kuuluu Mäntsälässä sekä turvapaikanhakijoiden (kiintiöpakolaisten) vastaanotto-toiminta, että kuntaan sijoitettavien pakolaisten kotouttamistoimenpiteiden järjestäminen. Toimintaa ohjaa kotouttamislain mukainen suunnitelma.

Kuntamalli lähtee siitä, että kuntaan asettuneet, tilapäistä suojelua hakenneet ukrainalaiset voisivat halutessaan myös jatkaa asumistaan Mäntsälässä. Uusi malli ei vaikuta siihen, milloin henkilö saa kotikunnan. Kotikuntalakiin ei ole tehty muutoksia.

Kunta tekee Maahanmuuttoviraston ylläpitämän vastaanottokeskuksen kanssa sopimuksen majoituksen ja vastaanottopalveluiden järjestämisestä tilapäistä suojelua saaville henkilöille.

Tarjottavat palvelut:

Mäntsälän kunta tarjoaa vastaanottolain mukaiset majoituspalvelut. Kunta tarjoaa majoitusta kunnan osoittamissa, Mäntsälän Kodit Oy:ltä vuokratuissa kalustetuissa asunnoissa. Majoitus on samantasoista asumista mitä kunta tarjoaisi omille kuntalaisilleen. Kunta vastaa majoituksen laadusta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Maahanmuuttovirasto korvaa asumisen kiinteällä hinnalla asiakas/vuorokausi. Maahanmuuttovirasto määrittää korvaustason, joka sidotaan kuntakohtaisesti ARA-vuokrien tasoon. Korvattava hinta sisältää kaikki asumiseen liittyvät kustannukset: vuokra, vesi, sähkö, kalustus ja varustus, hallintokulut sekä asiakkaan arjen ohjauksen.

Muut palvelut:

Vastaanottokeskus järjestää muut palvelut, kuten

- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kuntakohtaisen sopimuksen mukaisesti
- vapaaehtoisen paluun tuen
- tulkkauksen hankkii ja maksaa se, jonka palveluun se liittyy – kunta laskuttaa tulkkauspalvelut vastaanottokeskukselta.

Valmistavan opetuksen järjestäminen rahoitetaan kunnalle täysimääräi-

Kunnanhallitus	§ 112	09.05.2022
Kunnanhallitus	§ 147	20.06.2022

sesti ja vuoden 2022 osalta takautuvasti perustuen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausiin.

Kuntamallin käyttöönotto on vapaaehtoinen kunnille. Korvausten saaminen 1.5. jälkeen kuitenkin edellyttää sopimusta kunnan ja vastaanottokeskuksen välille. Tässä vaiheessa sopimuksia solmitaan määräaikaisina 30.9.2022 saakka. Tällä hetkellä EU:n neuvoston päätöksen mukaan tilapäisen suojelun oleskelulupia voidaan myöntää 4.3.2023 asti.

(Valmistelija/lisätietoja:
työllisyyskoordinaattori Tiina Hast, tiina.hast@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus hyväksyy esittelytekstin mukaisen kuntamallin käyttöönoton ja saattaa sen Maahanmuuttoviraston tiedoksi. Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan päättämään asiaan liittyvistä muista velvoitteista tai sopimuksista.

Käsittely: Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja muutti esitystään seuraavasti: lisätään päätökseen teksti tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten kuntamallin käyttöönoton.

Päätös: Hyväksyttiin muutetun esityksen mukaan: Kunnanhallitus hyväksyy esittelytekstin mukaisen tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten kuntamallin käyttöönoton ja saattaa sen Maahanmuuttoviraston tiedoksi.

Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan päättämään asiaan liittyvistä muista velvoitteista tai sopimuksista.

Liite 1. Kuntien majoittamien Ukrainasta saapuneiden vastaanottoon liittyvät korvaukset ja sopimukset, Maahanmuuttovirasto

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 147

Maahanmuuttoviraston ohje kuntamallin mukaisesta majoituksesta ja ohjauksesta:

Kuntamalliin osallistuvat ne kunnat, jotka ovat tehneet sopimuksen kuntamallin mukaisesta toiminnasta ja vastaanottopalvelujen tuottamisesta alueensa vastaanottokeskuksen kanssa. Sopimus on edellytys kuntamalliin kuuluvien korvausten maksamiselle 1.5.2022 alkaen. Osallistuminen on kunnille vapaaehtoista. Maahanmuuttovirasto määrittelee, mikä alueella sijaitsevista vastaanottokeskuksista vastaa kunkin kunnan kanssa laadittavasta sopimuksesta ja sen tekemiseen liittyvistä keskusteluista. Kunta tekee sopimuksen palvelujen tuottamisesta ja kuntamallin mukaisesta toiminnasta alueen vastaanottokeskuksen kanssa.

Maahanmuuttovirasto on esittänyt, että Mäntsälässä toimitaan 1.4.2022 käynnistyneen kuntamallin mukaisesti 30.6.2022 asti. 1.7.2022 alkaen Mäntsälään perustetaan vastaanottokeskus Järvenpään

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 112
§ 147

09.05.2022
20.06.2022

vastaanottokeskuksen filiaaliksi. Maahanmuuttovirasto tekee sopimuksen Kotokunta Oy:n kanssa vastaanottoiminnan järjestämisestä. Nykyiset n. 50 Mäntsälän vuokra-asunnoissa majoittunutta ja tilapäistä suojelua hakenutta ukrainalaista siirtyvät Kotokunta Oy:n asiakkaisiksi ja asunnot siirtyvät vastaanottokeskuksen vuokraamiksi toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Vastaanottokeskuksen tulon myötä Mäntsälässä olisi yhteensä noin 100 tilapäistä suojelua hakenutta ukrainalaista ja asuntoja tarvitaan yhteensä n. 25 kappaletta. Työpaikan saaneet ukrainalaiset voivat vuokrata asunnon myös itse.

Vastaanottolain mukaiset palvelut: majoitus, terveyspalvelut, sosiaalipalvelut, vastaanottoraha, työ- ja opintotoiminta sekä vapaaehtoisen paluun tuki tulevat vastaanottokeskuksen kautta. Vastaanottokeskuksen kiinteistöhallintokumppanina toimivan Linna Asunnot Oy:n vuokraamista asunnoista maksetaan Mäntsälän Kodit Oy:lle ja muille mahdollisille vuokranantajille asuntojen vuokrahinta. Vastaanottokeskus huolehtii uusien asuntojen kalustamisesta ja asuntoon liittyvistä kustannuksista.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäminen kuuluvat lain mukaan kunnalle. Näihin liittyvistä kustannuksista ja niiden mahdollisesta korvaamisesta vastaa OKM.

Mäntsälän kunta perustaa Ehnroosin ja Myllymäen kouluille yhden yhteisen valmistavan opetuksen ryhmän ensi lukuvuodeksi.

(Valmistelija/lisätietoja:
työllisyyskoordinaattori Tiina Hast, tiina.hast@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää seuraavasti:

1. Kunta toteaa, että Maahanmuuttoviraston hyväksymä palveluntuottaja (Kotokunta Oy) toimii vastaanottokeskuksen järjestäjänä Mäntsälän sivutoimipisteessä 1.7.2022 lukien.
2. Vastaanottolain mukaiset palvelut ovat tarkoitettu tilapäistä suojelua hakeville ukrainalaisille ja
3. kunta järjestää lain perusteella varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut ja niistä päätetään hallintosäännön mukaisesti.

Käsittely: Työllisyyskoordinaattori Tiina Hastia kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Valtuustoaloite 8.2.2021: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

72/00.02.00/2021

Kunnanvaltuusto 08.02.2021 § 12

Vasemmistoliitto ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 8.2.2021:

"Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

Koululaisten aamut ovat kiireisiä, osa joutuu heräämään koulukyytien takia hyvin aikaiseen ja osalla älylaitteet vievät huomion aamupalasta, ja vanhemmat eivät aina ole paikalla valvomassa, että aamiainen syödään. Monella vanhemmalla on huoli siitä syövätkö lapset aamupalan ennen kouluun lähtöä. Tämä huoli ei ole aiheeton, sillä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan peruskouluikäisistä huomattava osa ei syö aamupalaa joka arkiamu. 4. ja 5. luokkalaisten luku on 26 prosenttia, ja 8. ja 9. luokkalaisten osalta jopa 41,4 prosenttia.

Kaikissa kodeissa ei ole samanlaisia edellytyksiä huolehtia ravitsevasta aamiaisesta. Sosiaalibarometri 2020 on osoittanut koronakriisin näkyneen kunnissa toimeentulon ongelmina. 73 prosenttia sosiaalityöntekijöistä katsoo, että kriisi on lisännyt muun muassa ruoka-avun tarvetta, mikä on vääjäämättömästi vaikuttanut myös koululaisiin.

Tutkimukset ovat osoittaneet linkin terveellisen aamupalan ja koulumenestyksen välillä. Niissä kunnissa, joissa koulut ovat tarjonneet ilmaisen aamupalan, ovat tulokset olleet positiivisia. Esimerkiksi Lahdessa on syksystä 2019 asti tarjottu viikoittainen aamupala neljässä koulussa, jotka on valittu kokeiluun sosioekonomisin perustein. Aamiainen on auttanut paitsi jaksamaan koulutyössä, myös mahdollistanut aikuisten kiireettömän kohtaamisen ja kartoittamaan koululaisten elämään mahdollisesti liittyviä haasteita. Kokeiluista saadun palautteen perusteella yhteisöllinen koulupäivän aloitus on rauhoittanut oppilaita ja antanut koulutyöhön hyvän lähtökohdan.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kunta tarjoaa jatkossa perusopetuksen oppilaille maksuttoman aamupalan kouluissa. Toimella pystymme tasaamaan oppilaiden välisiä sosioekonomisia eroja sekä rauhoittamaan koulupäiviä. Esitämme myös, että maksuttoman aamupalan tarjoamisen vaikutuksia oppilaiden jaksamiseen ja hyvinvointiin seurataan.

Vasemmistoliitto
Emilia Kankaanpää"

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Päätös: Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 22.02.2021 § 35

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen kasvatus- ja sivistyslautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Sivistyslautakunta 12.10.2021 § 40

Valtuustoaloitteen mukaista aamupalan tarjoilua koskevaa valmistelua on tarkasteltu kustannusten, koulukuljetusten, perusopetuslain ja Opetushallituksen ohjeistuksen kautta. Lisäksi esille tuodaan joitakin yksittäisiä huomioita.

Aamupalakustannus

- Vuoden 2021 suoritehinnan mukaisesti kouluittain ja yhteensä/lukuvuosi (tiedonanto Palvelupäällikkö, Ateria- ja puhtauspalvelut, sp. 20.8.2021), suoritehintaa perustuu lv. 2020–2021 toteutuneeseen kuluun
- Laskennassa on huomioitu lukuvuoden koulupäivien määrä 190 (arkipyhien vuoksi lv. 2021–2022 koulupäiviä on 188)
- Valvovat opettajat koulun koosta riippuen 1–3 henkilöä, kerta 45 min (aamupalakustannus suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella laskettuna, jos aamupala toteutettaisiin samalla tavalla kuin Lahden kokeilussa, on liitteessä 1.
- Laskennalliset suorat kokonaiskustannukset ovat yhteensä 995 114,15 € / lukuvuosi.

Koulukuljetuksen vaikutus aamupalan tarjoamismahdollisuuksiin

- jokaisella koululla on kuljetusoppilaita, eikä kuljetuksia voi aikaistaa
- aikaisin lähtö
- kuljettajien työaikalainsäädäntö määrittelee päivittäisen työajan

Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä on liitteessä 2.

Muita huomioita

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

- Emme voi velvoittaa kaikkia aamupalalle, sillä perusopetuslaki ei anna tähän mahdollisuutta (POL 31§: Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria.)
- Opetushallituksen ohjeistuksessa suositellaan mahdollisuutta maksuttomaan ravitsevaan välipalaan, mikäli oppitunnit jatkuvat pitempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Lisäksi oppilaalla tulisi olla mahdollisuus koulusta saatavaan maksuttomaan tai maksulliseen välipalaan tai kotoa tuotujen eväiden syömiseen viihtyisissä oloissa silloin, kun koulutuntien ajoittuminen tai harrastukset sitä edellyttävät. Opetushallituksen mukaan kotona syöty aamiainen varmistaa aamupäivän jaksamisen. Kouluruokailu kuuluu kaikille | Opetushallitus (oph.fi) 15.9.2021
- Mikäli oppilas osallistuu koulun maksulliseen iltapäivätoimintaan, hänelle tarjotaan välipala.
- Yhdenvertaisuus: oppilaiden koulupäivä alkaa lukujärjestysteknisistä syistä eri aikaan ts. aloitusaika ei ole kiinteä, jolloin kaikilla oppilailla ei ole mahdollisuutta osallistua aamupalalle
- Koulupäivän kestolla on enimmäismäärä, joten koulupäivää ei voida myöhästyttää aamupalan vuoksi
- Ehnroosin koululla ei toistaiseksi ole omaa ruokalaa, ruokailu järjestetään Keudan tiloissa

Aamupalatarjoilua voisivat edistää

- Tavoitteena oleva kerhorahoilla kokeilu mahdollista, mikäli valtionavustuksen myöntäjä käyttötarkoituksen muutoksen sallii
- Nuorisotyön mahdollisuus osallistua: onnistuu, olisi mahdollista yläkoulussa
- Ruokahuollon puolella myös tutkittu mahdollisuutta

Lahden kokemuksia aamupalatarjoilusta

- Kokeilun mahdollisti hyvinvointihankkeelle osoitettu raha
- Lähteen koulu: aluksi ilmainen, muuttui maksulliseksi, jolloin oppilaat lakkasivat osallistumasta
- Kärpäsen koulu: valvojina olivat terveydenhoitaja ja koulunuorisotyöntekijä, ajankohta oli ainoastaan torstaisin kello 8:00-9:15, jolloin koulun opettajilla yhteissuunnittelu-aika
 - aamiaiselle tultiin kuin kerhoryhmään, jossa sitouduttiin olemaan, syötiin, juteltiin ja pelattiin lautapelejä
 - oppilaita osallistui noin alussa 100 ja väheni 40–50 oppilaaseen (N=n. 600)
 - koettiin kiireettömäksi rupatteluhetkeksi.

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Aamupala voi olla tärkeä osa lapsen päivittäistä ravinnonsaantia. Aamupalatarjoilun järjestäminen peruskoulujen toiminnan yhteydessä lisää kuitenkin merkittävästi kustannuksia. Järjestämiseen liittyy lisäksi merkittäviä haasteita, jotka aiheutuvat muun muassa koulukuljetukseen liittyvästä kokonaisuudesta. Aamupalan tarjoamiseen liittyy myös haasteita oppilaiden tasa-arvoisesta kohtelusta Perusopetuksen opetussuunnitelman arvopohjasta ja Perusopetuslain lähtökohdista tarkasteltuna.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuspäällikkö Janne Mäkinen, sähköposti janne.makinen(@)mantsala.fi ja pedagoginen TVT-asiantuntija Jaana Palviainen, sähköposti jaana.palviainen(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä aloitteen johdosta esitetyn selvityksen ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää katsoa vasemmistoliiton ja muiden allekirjoittaneiden aloitteen 8.2.2021 §12 tulleen käsitellyksi.

Käsittely:

Käsittelyn aikana jäsen Liisa Tamminen esitti, että asiaa selvitellään edelleen siten, että tarjottava aamupala olisi edullisempi ja helpompi järjestää.

Koska esitystä ei kannatettu, puheenjohtaja totesi esityksen rauenneen.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Liite 1. Aamupalakustannus suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella laskettuna Lahden kokemusten perusteella

Liite 2. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä Mäntsälässä

Kunnanhallitus 01.11.2021 § 307

Vt. kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan 12.10.2021 päätöksen liittyen valtuustoaloitteeseen: Maksuton aamupalatarjoilu

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

peruskouluihin. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyn edelleen valtuustolle tiedoksi.

Käsittely: Sivistysjohtaja Timo Ahvoa ja opetuspäällikkö Janne Mäkistä kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Aamupalakustannus suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella laskettuna Lahden kokemusten perusteella

Liite 2. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä Mäntsälässä

Kunnanvaltuusto 15.11.2021 § 148

Esitys: Kunnanvaltuusto merkitsee aloitteen käsittelyn tiedoksi.

Käsittely: Käsittelyn kuluessa Marjaana Manninen esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun. Erkki Laukkanen ja Annika Warras-Stjernvall kannattivat palautusesitystä. Puheenjohtaja rajasi keskustelun palauttamiseen.

Puheenjohtaja totesi valtuuston olevan yksimielinen palauttamisesta.

Päätös: Valtuusto päätti palauttaa aloitteen uudelleen valmisteluun. Aloite merkittiin keskeneräiseksi.

Liite 1. Aamupalakustannus suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella laskettuna Lahden kokemusten perusteella

Liite 2. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä Mäntsälässä

Sivistyslautakunta 14.06.2022 § 147

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 15.11.2021 §148 päättänyt palauttaa aloitteen uudelleen valmisteluun.

Uudelleen valmistelua on toteutettu eri kokoonpanoin. Keskeisimpinä toimijoina ovat olleet opetuspäällikkö Janne Mäkinen, asiantuntija Jaana Palviainen sekä opetuksen johtoryhmä.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Uudelleen valmistelussa on tarkasteltu sitä, miten maksuton aamupalatarjoilu olisi mahdollista toteuttaa opetuspalveluiden toteuttamana tai muiden tahojen toteuttamana aikaisempaa valmistelua edullisemmin ja lasten ja nuorten osallisuutta edistään. Laskennallisten kustannusten määrittelyssä on hyödynnetty käytössä olevia Helsingin kaupungin laskentatietoja.

Helsingin kaupungin aamupalakokeilu:

Vertailutietotarkastelussa on käytetty neljää noin 500 oppilaan koulua. Käyttöaste on arvioitu olevan 50 %, joten tarkastelussa yhteensä 1000 oppilaan aamupalat (250 oppilasta / koulu). Kustannusarvio n. 202 000 €/vuosi, leivän kanssa 330 000 €/vuosi. Valvonta 13 300 €/vuosi.

Yllä mainittujen laskelmien tarkempi erittely:

- Valvontakustannukset (opettaja): 35 €/h x 0,5 h x 4 kohdetta x 1 valvoja = 13 300 €/vuodessa
- Edullisempaan laskelmaan kuuluu puuro, tuoresose ja maito sekä kalliimpaan lisäksi leipä, margariini ja leikkele/kasvis
- Toteuttaminen: ruokapalvelu laittaa tuotteet tarjolle, opetushenkilöstö valvojana

Vertailutietona yhden koulun laskelma edellä mainittujen tietojen perusteella:

- Yksi koulu, 500 oppilasta, joista puolet syö: aamupalakustannus edullisempaan vaihtoehtona 50 500 €/vuosi ja kalliimpaan vaihtoehtona 82 500 €/vuosi, valvonta 3 325 €/vuosi

Vastaavalla tavalla laaditut laskelmat Mäntsälän osalta suhteutettuna keskimääräiseen koulun kokoon:

Yhden koulun aamupalakustannus (200 oppilasta, jonka käyttöaste 50%): aamupala 29 830 €/vuodessa (laskettu keskimääräisellä aamupalan suoritehinnalla 1,57 €/suorite, koska eri kouluilla hinta vaihtelee), valvonta 3 325 €/vuosi. Huomioitavaa on, että Mäntsälässä suoritehintana on suurempi vertailukaupunkiin verrattuna.

Kaikissa kouluissa toteutettava aamupalatarjoilun kustannus arvioidaan olevan noin 420 800 €/vuodessa (arvioitu 50% käyttöasteen mukaisesti).

Liitteessä 1. on kuvattuna aamupalatarjoilun kustannukset Mäntsälän koulukohtaiseen oppilasmäärään perustuen.

Ehnoosin koulussa on pilotoitu kerhotoiminnan tukemiseen tarkoitettua hankkeen (valtionavustus) kautta "aamukahvikerhoa" neljänä päivänä viikossa (ma-ti ja to-pe), osin syyskauden 2021 lopulla ja kevätkaudella 2022. Toimintaa on järjestetty koronarajoitukset huomioiden. Kaikilla Ehnoosin koulun oppilailla on ollut mahdollisuus osallistua "avoimet

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

ovet"-periaatteella aamukahvitoimintaan. Osallistujia on ollut noin 20-30 nuorta/kerta. Pilotoinnin perusteella aamupalakerhotoiminnan kautta on myös mahdollista vaikuttaa lasten ja nuorten terveellistä ruokavaliota koskeviin tottumuksiin. Kerhotoiminnan kautta on mahdollista lisätä myös oppilaiden omaa osallisuutta omien ruokatottumuksiensa kehittämiseksi. Kerhotoiminnan kautta kerhon vastuuvetäjänä voi olla muukin henkilö kuin opettaja, esimerkiksi koulunkäynninohjaaja, yhdistys, seura tms.

Opetushallituksen mukaan hyvän ravitsemuksen lisäksi kouluikäisen hyvinvoinnin kulmakiviä ovat liikunta ja riittävä lepo. Opetushallituksen mukaan on vanhempien vastuulla huolehtia siitä, että kouluikäinen syö terveellisesti, nukkuu ja liikkuu. Kotien tukeminen kouluikäisen terveellisten ruokailutottumuksien, riittävän unen saannin ja riittävän liikunnan toteutumisessa on tärkeitä. Tätä työtä tulee tehdä aktiivisesti yhteistyössä lasten ja nuorten, kotien, Keusoten ja muiden toimijoiden kanssa.

Koulukuljetusten aikaistaminen aamupalatarjoilun mahdollistamiseksi on haastavaa. Nykyiseen palvelutuotantoon perustuen (aamupalatarjoilu lisäksi palvelutuotantoa), osan koulukuljetuksessa olevien oppilaiden lähtöaika on aikainen, jonka on mahdollista heikentää riittävää unen saantia. Käytössä olevalla kuljetuskalustolla on tiukka aikataulu, jonka kokonaisuus tulee huomioida päätöksenteossa. Kokonaisuudessa tulee lisäksi huomioida perusopetuslain määräämät kuljetus- ja odotusaikoja koskevat rajoitteet. Koulukuljetuksessa olevien lasten määrä kouluittain on kuvattu liitteenä 2. olevassa taulukossa.

Mäntsälän opettajien paikallisyhdistys on lausunut 3.6.2022 lausunnossaan seuraavaa:

"Mäntsälän opetusalan paikallisyhdistys ry, MOPY jakaa yhteisen huolen oppilaiden hyvinvoinnista. Opettajat tekevät päivittäin työtä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tähän velvoittavat niin valtakunnallinen kuin paikallinenkin opetussuunnitelma. Lisäksi koulut painottavat omissa lukuvuosisuunnitelmissaan hyvinvointia ja terveellisiä elämäntapoja, joista yksi osatekijä on ravitseva aamupala. Opettajat myös valvovat päivittäin oppilaitten lounasruokailua.

Opettajalla on jakamaton vastuu oppilaasta koko koulupäivän ajan. Näin ollen aamupalan valvonnasta tulisi opettajalle ylimääräinen lisätehtävä. Rehtori- ja opettajabarometrit osoittavat, että yli 60 % opettajista ja rehtoreista kokee, että töitä on liikaa ja yhtä moni harkitsee alan vaihtoa. Tästä syystä opettajien työmäärää on rajattava ja opettajien tietotaito on keskitettävä ydintehtävään eli opettamiseen.

MOPY on huolissaan siitä, että maksuttoman aamupalan kustannukset olisivat pois laadukkaasta perusopetuksesta. Tämä tarkoittaa väistämättä

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

suurempia opetusryhmiä. Naapurimaissamme Virossa ja Norjassa on päinvastoin rajattu opetusryhmien kokoa. Pienemmissä opetusryhmissä opettajalla on enemmän aikaa kohdata kukin oppilas yksilöllisesti. Viro on näillä keinoilla mennyt jo Suomen ohi PISA-tuloksissa.

MOPY ei kannata aamupalatarjoilua kouluihin. Sen sijaan kannatamme muita keinoja oppilaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi esimerkiksi Keusotelta lisää resursseja kouluterveydenhuoltoon, jotta terveydenhoitajalla olisi enemmän aikaa panostaa huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja siten antaa henkilökohtaista ravitsemusneuvontaa. Mielestämme on erittäin ikävää, että korona-aikana kouluterveydenhoitajia on siirretty muihin tehtäviin ja näin säästetty lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Kannatamme myös lisää psykologi- ja kuraattoriresurssia tukemaan haastavassa tilanteessa olevia perheitä.

Mopyn hallitus 3.6. 2022"

Kotien tukeminen kouluikäisen terveellisten ruokailutottumuksien, riittävän unen saannin ja riittävän liikunnan toteutumisessa on tärkeitä. Tätä työtä tulee tehdä aktiivisesti yhteistyössä lasten ja nuorten, kotien, Keusoten ja muiden toimijoiden kanssa.

Vasemmistoliiton ja muiden allekirjoittajien 8.2.2021 jättämässä valtuustoaloitteessa esitettiin, että kunta tarjoaa perusopetuksen oppilaille maksuttoman aamupalan kouluissa. Aamupalatarjoilun tavoitteena on tasata oppilaiden välisiä sosioekonomisia eroja ja rauhoittaa koulupäiviä sekä lisätä oppilaiden hyvinvointia. Esittelytekstissä on esitetty toteuttamiskelpoinen malli perusopetuksen aamupalatarjoilusta ja sen aiheuttamat kustannukset. Vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu aamupalatarjoilun kokeiluun ja kokeiluun liittyviin kustannuksiin.

Sivistyslautakunta käy keskustelun mahdollisesta aamupalatarjoilukokeilusta vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuspäällikkö Janne Mäkinen, sähköposti [janne.makinen\(@\)mantsala.fi](mailto:janne.makinen(@)mantsala.fi) ja pedagoginen TVT-asiantuntija Jaana Palviainen, sähköposti [jaana.palviainen\(@\)mantsala.fi](mailto:jaana.palviainen(@)mantsala.fi))

Palvelualuejohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta hyväksyy esittelytekstin mukaisen vastauksen vasemmistoliiton ja muiden allekirjoittajien 8.2.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin. Lautakunta esittää kunnanhallitukselle, että aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Käsittely: Käsittelyn aikana jäsen Niina Pohjonen esitti, että aamupalatarjoilusta luovutaan eikä sitä oteta budjettivalmistelun 2023 yhteyteen.

Jäsen Osku Karttunen kannatti esitystä.

Käsittelyn aikana jäsen Liisa Tamminen esitti, että aamupalakustannuksien vaihtoehtoja selvitetään lisää. Esitystä ei kannatettu.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä ja ehdotti kädennostoäänestystä esittelijän esityksen ollessa "jaa" ja Niina Pohjosen esityksen "ei".

Esittelijän esitystä kannatti kuusi jäsentä (Matti Virpiaro, Martti Nykänen, Eerik Brusila, Roosa Kurki, Heidi Hoffman ja Liisa Tamminen) ja Niina Pohjosen esitystä kannatti kolme jäsentä (Niina Pohjonen, Osku Karttunen ja Salla Nousiainen)

Päätös: Puheenjohtaja totesi sivistyslautakunnan äänestyksen perusteella päättäneen hyväksyä esittelijän esityksen.

Liite 1. Laskennallinen arvio aamupalakustannuksista (puuro) suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella
Liite 2. Koulukuljetuksessa olevien lasten määrä Mäntsälässä

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 148

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan 14.6.2022 päätöksen liittyen valtuustoaloitteeseen maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyä edelleen valtuustolle tiedoksi.

Käsittely: Opetuspäällikkö Janne Mäkistä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Laskennallinen arvio aamupalakustannuksista (puuro) suoritehinnan ja opettajien työtuntien perusteella

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 12	08.02.2021
Kunnanhallitus	§ 35	22.02.2021
Sivistyslautakunta	§ 40	12.10.2021
Kunnanhallitus	§ 307	01.11.2021
Kunnanvaltuusto	§ 148	15.11.2021
Sivistyslautakunta	§ 147	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 148	20.06.2022

Liite 2. Koulukuljetuksessa olevien lasten määrä Mäntsälässä

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Valtuustoaloite 20.9.2021 A2-kielen opetuksen aloittamiseksi

504/00.02.00/2021

Kunnanvaltuusto 20.09.2021 § 128

Mäntsälän vasemmiston valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 20.9.2021:

"VALTUUSTOALOITE A2-KIELEN OPETUKSEN ALOITTAMISEKSI

Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmä esittää A2-kielten opetuksen aloittamista Mäntsälän peruskoulussa. A2-kieli on alakoulussa alkava valinnainen kieli. Se voi olla esimerkiksi espanja, ranska, saksa tai venäjä.

Mäntsäläläiset lapset ja nuoret ovat huonommassa asemassa naapurikuntien lapsiin ja nuoriin verrattuna, kun täällä ei ole mahdollista opiskella valinnaista kieltä jo ala-koulussa, jolloin esimerkiksi vieraan kielen oikea ääntäminen on helpointa oppia. Monipuolinen kieltenopetus on kunnalle vetovoimatekijä.

Elinkeinoelämän keskusliitto on jo pidempään tuonut esiin huoltaan suomalaisten rapistuvasta kielitaidosta, sillä suomalaiset vientiyritykset tarvitsevat kielitaitoista työvoimaa. Yritysten kielitaitotarpeen taustalla on liiketoiminnan ja toiminta-ympäristöjen kansainvälistyminen.

Laaja-alainen kielitaito on valtakunnallinen kärkihanke, jota on tuettu monin tavoin. Koulutustason nostaminen on paras keino nostaa Suomen kilpailukykyä – sitä ei nosteta säästämällä lasten ja nuorten koulutuksesta vaan heidän mahdollisuuksiaan tukemalla. Tässä olennaista on sen varmistaminen, ettei koulupolun alku eriarvoistu asuinpaikkakunnan mukaan.

Erkki Laukkanen
Mäntsälän vasemmisto valtuustoryhmä"

Päätös: Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 04.10.2021 § 284

Vt. kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistyslautakunnalle valmisteltavaksi.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Sivistyslautakunta 14.12.2021 § 67

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittävät A2-kielen opetuksen aloittamista Mäntsälässä. Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että mäntsäläläiset lapset ja nuoret ovat naapurikuntien lapsiin ja nuoriin verrattuna huonommassa asemassa valinnaisten kielten opiskelumahdollisuuksissa.

Mäntsälän perusopetuksen kieliohjelma

Mäntsälän perusopetuksen kieliohjelma on varsin kapea: A-kielenä opiskellaan englantia vuosiluokalta 1 alkaen ja B1-kielenä ruotsia vuosiluokalta 6 alkaen. Lisäksi oppilaan on mahdollista valita vapaaehtoiseksi valinnaiseksi aineeksi espanjan, ranskan, saksan tai venäjän kieli vuosiluokille 8 ja 9.

A-kieli	englanti
B1-kieli	ruotsi
B2-kieli	espanja/ranska/saksa/venäjä

Taulukko 1. Mäntsälän kieliohjelma

Lähikuntien perusopetuksen kieliohjelmia

Kuntien kotisivuilta sekä kuntakohtaisista opetussuunnitelmista kerätyt tiedot lähikuntien kieliohjelmista ovat seuraavat:

Kunta	A1-kieli	B1-kieli	A2-kieli	B2-kieli	oppilas- määrä
Kerava	englanti	ruotsi	ranska, saksa, venäjä	kiina, espanja	14
Järvenpää	englanti	ruotsi	ranska, saksa, venäjä	ranska, saksa, espanja, venäjä	12, 16
Hyvinkää	englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi	ruotsi	ruotsi, englanti (jos A1 on muu kuin englanti)	ranska, saksa, venäjä, espanja	12
Tuusula	englanti	ruotsi	ranska, saksa,	saksa, ranska,	14

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

			venäjä, espanja	venäjä, espanja, italia voi valita?	?
Lahti	englanti, ruotsi	ruotsi, suomi	espanja, kiina, saksa, ranska, ruotsi, venäjä, suomi, englanti		
Porvoo	englanti	ruotsi	ranska, ruotsi, saksa, venäjä	ranska, saksa, venäjä, muu	8, 12
Nurmijärvi	englanti	ruotsi	espanja, ranska, ruotsi, saksa, venäjä	englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä, japani	14
Helsinki	englanti, espanja, kiina, pohjoissaa me, ranska, ruotsi, saksa, venäjä, viro	ruotsi	englanti, espanja, kiina, ranska, ruotsi, saksa, venäjä	espanja, italia, kiina, latina, saksa, ranska, venäjä	?
Kirkko- nummi	englanti, ruotsi	ruotsi	ruotsi, saksa, ranska, englanti	saksa, ranska, venäjä, espanja	12
Pornainen Sipoo	englanti englanti	ruotsi ruotsi	ruotsi, saksa, ranska	saksa, ranska	13
Vihti	englanti, ruotsi	ruotsi	englanti	saksa, ranska	?

Taulukko 2. Eräiden lähikuntien kieliohjelmat

Pakolliset kielet:

- A1-kieli on usein englanti, ainoastaan Hyvinkäällä ja Helsingissä

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

A1-kielessä on laajaa, kouluyksikkökohtaista valinnaisuutta. Tällöin kouluyksiköstä riippuen oppilas voi tyypillisesti valita kahdesta tai kolmesta A1-kielen vaihtoehdosta. Ainakin Kirkkonummella, Lahdessa ja Vihdissä on mahdollista opiskella A1-englannin lisäksi A1-ruotsia ruotsin kielen kielikylpyopetuksessa.

- B1-kieli on toinen kotimainen kieli eli tyypillisimmin ruotsi. Ruotsinkielisessä opetuksessa B1-kieli on suomi.

Valinnaiset kielet:

- Lähikunnissa A2-kieltä tarjotaan samalla koulukohtaisella tarjontaperiaatteella kuin A1-kieltä. Mikäli valinnaista A2-kieltä tarjotaan, on lähikunnissa kuntatasoisesti aina valinnanmahdollisuus. A2-kielen opetus järjestetään tyypillisesti osin valinnaisten aineiden ja osin kunnan omilla vähimmäistuntimäärän ylittävillä oppitunneilla, jolloin valitessaan A2-kielen opiskelun oppilas samalla valitsee muita oppilaita suppeamman valinnaisuuden peruskoulupolulle. Kuntakohtaisista resursseista ja valinnaisten aineiden tuntien vuosiluokkaistamisen paikallisista ratkaisuista riippuu, kuinka paljon valinnanmahdollisuutta oppilaan perusopetuksen opinto-ohjelmaan jää. Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien opiskeluun ja valinnaisuuden määrään A2-kielivalinta ei vaikuta. Vähäisessä määrin A2-kielen opiskelua järjestetään lähikunnissa myös kokonaan valtioneuvoston säätämän vähimmäistuntimäärän ylittävänä (kunta maksaa itse kaikki 12 vuosiviikkotuntia). Tyypillistä lähikuntien A2-kielen opetuksen järjestämiselle on A2-opetusryhmän aloittaminen vähintään 12–14 oppilaan ryhmäkoolla, lisäksi oppilaiden edellytetään sitoutuvan A2-kielen opiskeluun tuleviksi vuosiksi. A2-kielen opiskelu aloitetaan lähikunnissa useimmiten 4. vuosiluokalla, myös 3. vuosiluokalla alkavaa toteutusta esiintyy muutama.
- B2-kielen opiskelu toteutetaan valinnaisten aineiden tunneilla vuosiluokilla 8. ja 9. Kyseessä on nk. pitkä valinnainen aine, joka valitaan yhdellä kertaa molemmille vuosiluokille (2 vuosiviikkotuntia kumpanakin opiskeluvuonna), myös B2-kielen opiskeluun sitoudutaan. Kaikissa kartoituksen kunnissa tarjotaan B2-kielen opiskelumahdollisuutta. Kielivalikoima vaihtelee yhdestä seitsemään, eniten tarjotaan kuntatasoisesti neljää kielivaihtoehtoa koulukohtaisin, suppeammin toteutettavin valintamahdollisuuksin.

Mäntsälän ja muiden kuntien kieliohjelman vertailu

- A1-kielenä tarjotaan kartoituksen kunnissa tyypillisimmin englantia, ja toiseksi eniten ruotsia. Helsingissä ja Hyvinkäällä A1-kieliä on muita kuntia laajemmin. Hyvinkään kieliohjelma rakentuu omantyyppisesti siten, että kielten valinnaisuus toteutuu

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

ensisijaisesti laajassa A1-kielivalikoimassa ja A2-kieliä tarjotaan vähän. Helsingin kieliohjelma on kartoituskuntien joukossa laajuudessaan poikkeuksellinen. Mäntsälän A1-kielivalikoima on tarkastelukunnille tyypillinen.

- Toinen kotimainen kieli, B1-kieli, on Mäntsälässä ja vertailukunnissa tyypillisesti ruotsi. Ruotsinkielisessä opetuksessa B1-kieli on suomi ja Hyvinkäällä se voi olla myös englanti, mikäli oppilaan A1-kieli on ruotsi.
- A2-kielen osalta Mäntsälä on Pornaisten lisäksi toinen kartoituskunnista, jossa ei tarjota A2-kielen opiskelumahdollisuutta. Tyypillisesti kartoituskunnissa tarjotaan kuntatasolla noin neljää A2-kieltä, joskin tyypillisesti koulukohtaisesti vain osaa koko kunnan kielivalikoimasta. Mäntsälässä on edellisen opetussuunnitelman perusteiden voimassaoloaikana järjestetty A2-kielen opetusta, mutta siitä on luovuttu jo vuonna 2007.
- B2-kielen opiskelun osalta Mäntsälä näyttäytyy kartoituksen suhteen tavanomaisena kuntana neljän kielen kuntatasoisella valinnanmahdollisuudella.

A2-kielen opetuksen aloittamisen kustannukset

A2-kielen opetuksen aloittamisen aiheuttamat lisäkustannukset ovat sidoksissa tuntijakoratkaisuun, jonka Sivistyslautakunta opetuksen mahdollistamiseksi tekee. Opettajakustannusten vaihteluväli:

1. A2-kielen opetus tarjotaan kokonaisuudessaan tuntijaon vähimmäismäärän ylittävillä oppitunneilla: 12 vuosiviikkotuntia (opettajan laskennallinen palkkakustannus tällä hetkellä 1 vvt á 2 000 €/lukuvuosi) = 24 000 € / kieliryhmä / vuosiluokka
2. A2-kielen opetus tarjotaan mahdollisimman suurelta osin valinnaisten aineiden oppitunneilla eli kaikki valinnaisten aineiden oppitunnit (9 vuosiviikkotuntia) kiinnitetään A2-kielen opiskeluun. Tällöin toteutuksessa 9 vvt toteutetaan valinnaisten aineiden oppitunneilla ja 3 vvt kunnan omilla tunneilla. Opettajan laskennallinen lisäkustannus on 3 vvt á 2 000 € = 6 000 € / kieliryhmä / vuosiluokka. Toteutuvien kieliryhmien määrä/vuosiluokka riippuu siitä, kuinka moni oppilas valitsee kielen ja mikä vähimmäisryhmäkoko ryhmän toteutumiselle asetetaan. Todennäköisesti A2-kielen tarjonnan myötä kustannukset kasvavat.

Laskennalliseen 2) vaihtoehtoon tulee huomata, että Mäntsälässä on aikaisempien tuntijakopäätösten yhteydessä päätetty kolmesta lisätunnista (3 vvt) seuraavasti: äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokilla 3–6 1 vvt, matematiikka vuosiluokilla 3–6 1 vvt ja 7. luokan käsityö 1 vvt. Lisäksi aiemmin vuosiluokilla 1–2 opiskellut yhteensä kaksi matematiikan lisätuntia on jo aikaisemmin siirretty (Kasvatus- ja sivistyslautakunta 10.12.2019 /§123) vuoden 2019 opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä A1-kielen opiskeluun vuosiluokille 1 ja 2.

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Taloudellisesti tehokkainta olisi kohdentaa Mäntsälän nykyiset tuntijaon kokonaistuntimäärän ylittävät tunnit uudelleen siten, että ne voidaan hyödyntää A2-kielen opiskelun toteuttamisessa valinnaisaineiden oppitunteina. Näin Mäntsälässä opiskeltaisiin valinnaisia aineita yhteensä 12 vvt.

Mikäli A2-kielen opetusryhmään tarvittaisiin koulunkäynninavustaja oppimisen tukemiseksi, yhden koulunkäynninavustajan laskennallinen kustannus olisi 1 oppitunti á 20 €, yksi vuosiviikkotunti 760 €, 12 vuosiviikkotuntia / kieliryhmä / vuosiluokka yhteensä 9 120 €. Lisäksi A2-kielen opetuksen aloittamisen lisäkustannuksia aiheutuisi oppimateriaaleista ja -lisensseistä sekä mahdollisesti myös koulukuljetuksista.

Muuta

Mäntsälän nuorisovaltuustolta valmisteluun saadun kannanoton mukaisesti nuorisovaltuusto kannattaa kielenopetuksen laajentamista ja tuo lisäksi esille, että myös painotetun opetuksen luokkien (esimerkiksi yrittäjyyskasvatus) tulisi pystyä opiskelemaan valinnaisia kieliä. Nuorisovaltuuston lausunto todentaakin painotetun opetuksen ja valinnaisten, vapaaehtoisten kielten opiskelun haasteen yläkoululuokilla: mikäli painotetun opetuksen oppilas haluaa suorittaa koko A2-kielen oppimäärän, yläkoululuokille pitäisi sijoittaa lisätunteja. Tämä osaltaan lisää A2-kielen opetuksen järjestämisen kustannuksia. Tämä tarkoittaa minimissään 6 vvt:n lisäystä vuosiluokilla 7–9 / vuosiluokka / kieliryhmä.

A2-kielen opetuksen aloittamispäätöksen yhteydessä on tärkeä punnita opetuksen järjestämistapaa huolellisesti, jotta kieliohjelman laajentuessa ei päädyttäisi tilanteeseen, jossa laajennus vaikuttaisi kunnan kieliohjelman supistavasti. Esimerkiksi Kellokosken yhtenäiskouluun on poikkeuksellisesti muodostunut kuluvana lukuvuonna B2-espanjan ryhmä, useimmiten B2-kielten ryhmiä ei koulussa muodostu. Kieliohjelman laajentaminen A2-kieliin on siten tärkeä arvovalinta kieltenopetuksessa: halutaanko aikaistaa kieltenopiskelua alaluokille 4–6 vai varmistaa kieliryhmien toteutuminen vuosiluokilla 8–9. Huomioitava on, että Etelä-Mäntsälän oppilaiden B2-kielen opiskelun mahdollisuudet ovat rajalliset Kellokosken yhtenäiskouluun siirryttäessä, koska koulussa on mahdollisuus valita A2-kieli vuosiluokalta 4 alkaen.

Lisäksi on syytä muistaa, että säästötarvetilanteissa ensimmäisinä tarkastelun alle joutuvat vapaaehtoiset opetuksen järjestämistavat, sillä lakisääteisiin ei voida puuttua.

(Valmistelija / lisätietoja: opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen, sähköposti

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

leena.lemilainen-honkanen(@)mantsala.fi

Palvelualuejohtajan päätösesitys:

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi A2-kieltä koskevan valtuustoaloitteen käsittelyn ja keskustelea aloitteen jatkovalmistelusta.

Valtuustoaloitteen jatkovalmisteluissa tulisi huomioida mm. seuraavia näkökohtia:

- opetussuunnitelmatyön tarve ja aikataulu
- kieliohjelman eri vaihtoehtojen vaikutukset perusopetuksen tuntijakoon ja oppilaiden valinnaisuuden toteutumiseen
- koko perusopetuksen kieliohjelman tarkastelu, kieliohjelmassa tarjottavat A2- kielet ja opetuksen aloittamisvuosi
- A2-kielen ryhmäkoon vähimmäiskoon määrittely ja sen vaikutus opetuksen järjestämiseen
- mahdolliset vaikutukset oppilaiden kuljetustarpeisiin
- oppilaiden koulupolkuun kohdistuvat vaikutukset ja kieliohjelman muutoksen vaikutukset kouluihin ja oppilaaksiottoon
- arvioitu vaikutus Mäntsälän lukion kieliohjelmiaan
- koulujen kannanotot valmisteluun ja arvioidut vaikutukset henkilöstöön
- A2-kielen opetuksen tarkennetut kustannusvaikutukset

Sivistyslautakunta päättää, että opetuspalvelut valmistelevat ensi kevään aikana toteuttamiskelpoisen muutosehdotuksen A2-kielen opetuksen tarjontaan Mäntsälän perusopetuksessa.

Päätös: Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 17.01.2022 § 12

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan päätöksen 14.12.2021 liittyen valtuustoaloitteeseen A2-kielen opetuksen aloittamiseksi ja lähettää aloitteen käsittelyn edelleen valtuustolle tiedoksi.

Aloite jää keskeneräiseksi ja se käsitellään erikseen sen jälkeen kun opetuspalvelut on valmistellut ensi kevään aikana toteuttamiskelpoisen muutosehdotuksen A2-kielen opetuksen tarjontaan Mäntsälän perusopetuksessa.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Käsittely: Sivistysjohtaja Timo Ahvoa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

- Merkittiin, että Suvi Pirkola poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.01

Kunnanvaltuusto 07.02.2022 § 12

Esitys: Kunnanvaltuusto

- merkitsee aloitteen käsittelyn tiedoksi
- toteaa, että aloite jää keskeneräiseksi ja se käsitellään erikseen sen jälkeen kun opetuspalvelut on valmistellut ensi kevään aikana toteuttamiskelpoisen muutosehdotuksen A2-kielen opetuksen tarjontaan Mäntsälän perusopetuksessa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Sivistyslautakunta 14.06.2022 § 148

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 14.12.2021 § 67 määritellyt valtuustoaloitteen jatkovalmistelun näkökohdat sekä päättänyt, että opetuspalvelut valmistelee kevään 2022 aikana toteuttamiskelpoisen muutosehdotuksen A2-kielen opetuksen tarjontaan Mäntsälän perusopetuksessa.

Valmistelutyöstä on vastannut työryhmä opetuspäällikkö Janne Mäkinen (pj.), rehtori Saija Hellström, rehtori Hanna Oresmaa ja opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen.

Valmistelutyön yhteydessä on 2.6.2022 tehty lapsivaikutusten arviointi (liite 1).

Opetussuunnitelmatyön tarve ja aikataulu

A2-kielen opetuksen järjestäminen aiheuttaa muutostarpeita Mäntsälän kunnan opetussuunnitelman tuntijakoon, kieliohjelmaan, Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa -lukuun, Valinnaisuus perusopetuksessa -lukuun ja todistuksiin vuosiluokilla 3 tai 4–9. Lisäksi tulee tehdä tarvittavat oppiainekohtaiset opetussuunnitelmat vuosiluokille 3–6 ja 7–9 kohtaan Muu vieras kieli, A-oppimäärä, erikseen kunkin A2-kielenä tarjottavan kielen osalta.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Mikäli A2-kielen opetus aloitetaan, oppiainekohtaisten opetussuunnitelmien valmisteluun tulee perustaa kielten opettajien (ala- ja yläluokat edustettuina) työryhmiä riittävässä määrin siten, että opetussuunnitelmat A2-kieliin saadaan opetussuunnitelman perusteiden pohjalta vuosiluokkaistettua ja paikallisen näkökulman osalta tarvittaessa täsmennettyä. Työryhmien perustaminen voi tapahtua aikaisintaan syyslukukauden 2022 alussa lautakunnan A2-kielen opetuksen aloittamispäätöksen jälkeen.

Koska opetussuunnitelmatyö A2-kielen opetuksen aloittamiseksi on varsin laajaa, ja samanaikaisesti on käynnissä myös muuta valtakunnallisesti aikataulutettua perusopetuksen paikallisen opetussuunnitelman muutostyötä, on perusteltua olettaa, että A2-kielen opetuksen aloittamiseen liittyvät opetussuunnitelman muutokset saadaan valmisteltua lautakunnan päätettäväksi aikaisintaan kevätlukukaudella 2023.

Kieliohjelman eri vaihtoehtojen vaikutukset perusopetuksen tuntijakoon ja oppilaiden valinnaisuuden toteuttamiseen

Lautakunnalle esitetään kolme vaihtoehtoista toteuttamismallia A, B ja C tuntijaon ja valinnaisuuden toteuttamisen osalta. Nämä vaihtoehdot on kuvattu tarkemmin Liitteessä 1 Lapsivaikutusten arviointi, kunkin vaihtoehdon osalta erikseen.

Vaihtoehtoisissa toteuttamistavoissa A ja B A2-kielen opetus toteutetaan valinnaisten aineiden tunteja sekä perusopetuksen tuntijaon vähimmäistuntimäärän ylittävien opetustuntien yhdistelmänä, vaihtoehdossa C kokonaan perusopetuksen tuntijaon vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena. (Perusopetusasetus 2012 §6).

Oppilaan valinnaisuuden toteutumiseen kokonaismäärään vaikuttaa se, kuinka paljon hänelle jää valinnaisuutta valinnaisten aineiden tuntikiintiöön A2-kielivalinnan jälkeen, eli päätös A2-kielen toteutustavan vaikutuksesta tuntijakoon on ratkaiseva. Merkittävää on, että A2-kielen opiskelumahdollisuudella voi koulun tilanteesta ja koosta riippuen olla vaikutusta koulun kaikkien oppilaiden valinnanmahdollisuuksiin valinnaisissa aineissa opetusryhmien muodostumisen kautta. Vuosiluokkien 7–9 taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien tuomaan valinnaisuuden määrään ei A2-kielen opetuksen aloittaminen vaikuta. A2-kielen opetukseen osallistuminen on lähtökohtaisesti vapaaehtoista ja valinnaista, ja se on myös itsessään yksi oppilaan valinnoista.

Koko perusopetuksen kieliohjelman tarkastelu, kieliohjelmassa tarjottavat A2-kielet ja opetuksen aloittamisvuosi

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Mäntsälän kunnan kieliohjelma sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden lisäksi 6. vuosiluokalta alkavan toisen kotimaisen kielen (B1-ruotsi). Lisäksi oppilailla on ollut mahdollisuus valita valinnaisena aineena vieras kieli (B2-kieli), jota opetetaan 2 vuosiviikkotuntia sekä 8. että 9. luokilla, yhteensä 4 tuntia. B2-kieli on Mäntsälässä ollut oppilaan valinnan mukaisesti espanja, ranska, saksa tai venäjä.

Mäntsälän 1–2-luokkien huoltajille järjestettiin alustava kysely osallistumishalukkuudesta A2-kielen opetukseen sähköisenä kyselynä 4.–14.4.2022. Huoltajien toivottiin vastaavan kyselyyn yhdessä oppilaan kanssa. Kyselyyn saatiin yhteensä 190 vastausta (189 sähköisellä kyselyllä, 1 puhelimitse). Kyselyvastausten perusteella eniten kiinnostusta on espanjan (94), saksan (71) ja ruotsin (71) opiskeluun. Myös ranska (40) ja venäjä (26) kiinnostivat laajalti. Tuusulan kunnan kieliohjelmassa A2-kielenä tarjotaan espanjaa, ranskaa, saksaa ja venäjää.

Mikäli Mäntsälän kunnan kieliohjelmassa tarjottaisiin A2-kielenä espanjaa, ranskaa, saksaa ja venäjää, olisi eteläisen Mäntsälän oppilaaksiottoalueen oppilaiden A2-kielivalikoima sama kuin Tuusulan Kellokosken koulussa. Lisäksi taajama-alueella pohjoisen Mäntsälän oppilaaksiottoalueella olisi pätevyyttä, osaamista ja kokemusta kyseisten kielten opetuksen järjestämisestä. Ruotsin kielen opiskelu A2-kielenä tarkoittaisi käytännössä ruotsin kielen opiskelun aloittamisen nykyiseen verrattuna 2–3 vuotta aikaisemmin lautakunnan päätöksestä riippuen. B1-ruotsin opiskelu aloitetaan 6. vuosiluokalla.

Perusopetusasetus (2012) mahdollistaa A2-kielen opetuksen aloittamisen 3. vuosiluokalta alkaen. Kunnissa tyypillisin ratkaisu on aloittaa A2-kielen opiskelu 4. vuosiluokalla siten, että vuosiluokalle 9 saakka opetusta tarjotaan 2 vuosiviikkotuntia kullakin vuosiluokalla. Kielten opettajat eivät suosittele opetusta pilkottavan 1 vuosiviikkotunnin kokosiin oppimääriin. On tärkeä huomata, että A2-kielen opiskelun aloittaminen varhentaa vapaaehtoisten ja valinnaisten kielten opiskelua, ja sen ennakoidaan kokemustiedon perusteella vaikuttavan myöhemmin aloitettavien valinnaisten kielten, B2- ja B3-kielten, opiskeluhaluutta vähentävästi.

Mikäli A2-kielen opetus päätettäisiin aloittaa syyslukukauden 2023 alussa, sivistyslautakunnan tulisi päättää asiasta siten, että opetussuunnitelmatyöryhmien perustaminen olisi mahdollista syyslukukauden 2022 alussa ja kielivalinta olisi mahdollista ottaa huomioon lukuvuoden 2023–2024 oppilaaksiottoprosessin suunnittelussa joulukuun alussa 2022.

A2-kielen ryhmäkoon vähimmäiskoon määrittely ja sen vaikutus opetuksen järjestämiseen

Aiemman selvitystyön perusteella Uudenmaan kunnissa on melko suuri

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

vaihteluväli A2-kielen perustamisen minimiryhmäkoossa, esimerkkejä on 8:ta 16:een. Joissakin tapauksissa kunnan määrittelemä vähimmäisryhmäkoko voi myös olla kielikohtainen. Yleisimmin ryhmä perustetaan, jos 12 tai 14 oppilasta valitsee kielen.

Pieni vähimmäisryhmäkoko vaikuttaa siten, että ryhmiä syntyy helpommin, mutta se aiheuttaa hankaluutta opiskelun myöhemmissä vaiheissa, kun osa opiskelijoista keskeyttää valinnaisen ja vapaaehtoisen kielen opiskelun. Opintojen vaiheesta riippuen keskeyttämistilanteessa voi aiheutua poikkeusjärjestelyjen tarve, koska opetuksen järjestäjän on tarjottava opetusta valtakunnallisen kokonaistuntimäärän verran kullakin vuosiluokalla. Suuri vähimmäisryhmäkoko taas aiheuttaa haastetta kieliryhmän perustamisvaiheeseen.

Tuusulan kunnan A2-kielen vähimmäisryhmäkoko on 14 oppilasta. Siten yhdenvertaista eteläisen ja pohjoisen oppilaaksiottoalueen kesken olisi, jos Mäntsälän vähimmäistuntimäärä kieliryhmän perustamiseen olisi 14 oppilasta.

Mahdolliset vaikutukset oppilaiden kuljetustarpeisiin

Oletuksena on, että A2-kielen opetuksen järjestäminen tulee vaikuttamaan oppilaiden kuljetustarpeita lisäävästi. Lisääntyvä kuljetustarve tulee kohdistumaan sekä koulupäivän aikaisiin että sen alkaessa ja päättyessä tapahtuviin kuljetuksiin, sillä lukujärjestyksissä A2-kielen tunnit sijoittuvat mitä todennäköisimmin oppilaan koulupäivän alkuun tai loppuun.

Se, kuinka paljon kuljetustarve kasvaa, riippuu lukuisista eri asioista, joista yksittäisten oppilaiden omaa opetusohjelmaa koskevat valinnat ovat merkittävien tekijä. Myös esimerkiksi opetuksen järjestämistapa (kuka siirtyy, etäopetus) vaikuttaa merkittävästi kuljetusten määrään.

Myös huoltajakyselyn avovastauksista suuri osa (11) käsitteli mahdollisiin kuljetuksiin liittyviä asioita. Näissä kommentteissa näkökulmat vaihtelivat, esimerkiksi toisaalta kuljetuksen saamista pidettiin välttämättömänä ja toisaalta esitettiin kiinnostusta A2-kieleen ainoastaan, jos opetus järjestetään omalla koululla.

Oppilaiden koulupolkuun kohdistuvat vaikutukset ja kieliohjelman muutoksen vaikutukset kouluihin ja oppilaaksiottoon

A2-kielen opetusta valmistellut työryhmä katsoo, että oppilaaksiottoon ja nykyisiin oppilaaksiottoalueisiin puuttuminen (2 oppilaaksiottoaluetta, pohjoinen ja eteläinen, joista jälkimmäisen yläkoulu on Tuusulan Kellokosken koulu) aiheuttaisi poikkeuksellisen laajoja muutosvaikutuksia opetuksen järjestämiseen. Sen toteuttaminen edellyttäisi erillistä laajaa

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

yhteistä keskustelua ja valmistelutyötä. Koska A2-kielen opetuksen mahdollinen aloittaminen aiheuttaa jo sinällään laajoja ja moniulotteisia, koulukohtaisesti erilaisia vaikutuksia, ei valmistelutyöryhmä suosittelen oppilaaksiottoon puuttumista A2-kielen opetuksen aloittamisen yhteydessä.

Toteutuessaan A2-kielen opetuksen aloittamisen vaikutukset nähdään oppilaiden koulupolkuun ja perusopetuspolun yhtenäisyyden kannalta ensisijaisesti myönteisinä mahdollisuuksina: oppilas toteuttaa itseään ja opiskelee toivomaansa valinnaista ainetta sekä saattaa tutustua jo alakoulussa tulevaan yläkouluunsa. Mikäli valinta ei ole oppilaan oma tai aiheuttaa liiallista kognitiivista kuormitusta muutenkin haasteiseen koulupolkuun, voivat A2-kielen opiskelun vaikutukset olla yksittäisen oppilaan kannalta myös kielteisiä.

A2-kielen opetuksen järjestämisen aloittamisella on isoja vaikutuksia kouluihin, etenkin Mäntsälän eteläisellä alueella, jos opetus toteutetaan yhteistyössä Tuusulan pohjoisen oppilasalueen kanssa. Mäntsälän eteläisen oppilaaksiottoalueen koulujen koulupäivän rakenteen tulee olla sellainen, että se mahdollistaa kuntien yhteiset kielenopiskeluryhmät. Samoin Mäntsälän pohjoisen oppilaaksiottoalueen koulujen koulupäivän rakenteen tulee mahdollistaa kielen yhteiset oppitunnit.

A2-kielen opetuksen aloittaminen lisää uuden kaksivaiheisen hakeutumiselementin 2. tai 3. vuosiluokan oppilaille. Sen vaiheet ovat 1) alustava ilmoittautuminen ja 2) sitoutuminen opetukseen (kun opetuksen järjestämistapa on mahdollista tarkasti esittää huoltajalle). Näiden vaiheiden jälkeen voidaan päättää kieliryhmän perustamisesta ja aloittaa opettajan rekrytointi.

Arvioitu vaikutus Mäntsälän lukion kieliohjelmaan

Kielten opiskelun kiinnostavuus on valintakoeuudistuksen 2018–2020 myötä jo suuresti vähentynyt. A2-kielen opetuksen aloittaminen tuo lisähuolen lukion kieliryhmien syntymisestä, sillä aloittamisella on kokemustiedon mukaan B2- ja B3-kielten opiskelua vähentävä vaikutus.

Nähtäväksi jää, kuinka valmisteilla oleva korkeakoulujen valintakoeuudistus (2025) mahdollisen A2-kielen opiskelun rinnalla vaikuttaa pidemmällä aikajänteellä lukion kieliohjelmaan.

Koulujen kannanotot valmisteluun ja arvioidut vaikutukset henkilöstöön

Rehtoriseminaarissa 19.5.2022 käsiteltiin A2-kielen opetuksen aloittamista sekä huoltajakyselyn tuloksia. Rehtorit työstivät pienryhmissä omat kannanotonsa ja huomionsa A2-kielen opetuksen aloittamiseen.

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Rehtorit ilmaisivat laajaa huolta B2- ja B3-kielten ryhmien toteutumiseen A2-kielen aloittamisen jälkeen. Useita kannanottoja tuli myös huolesta A2-kielen opiskelun kiinnostavuuden vähenemiseen pitkällä aikajänteellä, sillä aikaisempi A2-kielen opetuksen järjestäminen päättyi oppilaiden kiinnostuksen vähenemiseen. Mahdollisilla kuljetuksilla ja sillä, toteutuuko A2-kielen opetus oppilaan omalla koululla, nähtiin olevan suuri vaikutus A2-kielen opiskeluun.

Rehtorit kommentoivat myös lukujärjestysratkaisuja sekä koulujen yhteistyön järjestämiseen liittyviä asioita, lisäksi etä- ja hybridiopetuksen mahdollisuutta kommentoitiin. Myös tuotiin esille se, että sairaustilanteissa kielenopettajan sijaista on hankala löytää.

Valinnaisuuden mahdollisuuksia pidettiin yleisesti oppilaille tärkeinä, lisäksi A2-kielen opetuksen aloittaminen nähtiin oppilaan valinnaisuutta lisäävänä asiana.

A2-kielen opetuksen tarkennetut kustannusvaikutukset

Kustannustehokkain vaihtoehto on opetuksen toteuttamistapa A, jossa mahdollisimman paljon A2-kielen opetusta järjestetään valinnaisten aineiden tunneilla (9 vuosiviikkotuntia, lisäksi 3 vuosiviikkotuntia perusopetuksen tuntijaon vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena). Eniten kustannuksia nostaa vaihtoehto C, jossa kaikki A2-kielen oppitunnit järjestetään vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena (12 vuosiviikkotuntia). Toteuttamisvaihtoehto B on edellä mainittujen välimuoto ja Tuusulan kunnan A2-kielen opetuksen järjestämistapa. Vaihtoehdossa B opetus järjestetään ala- ja 7. vuosiluokalla vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena (8 vuosiviikkotuntia) sekä luokilla 8–9 valinnaisten aineiden tunneilla (4 vuosiviikkotuntia).

Yhden ryhmän (yksi kieli) / ikäluokka vuosittainen kustannus on arviolta noin 4 700 € (opetus ja materiaalit) + 21 800 € (kulkeminen), yhteensä noin 26 500 € vuodessa. Arvio muodostuu alla kuvatuista osa-alueista:

Henkilöstökustannukset (yksi opettaja, 2 vvh) 4 000 €
materiaalikulut 700 €
kulkemisen kulut 21 800 €

Vuosiluokkien 4-7 osalta opettajakustannukset nousevat uusien vuosiluokkien ja niistä muodostuvien ryhmien aloittamisen myötä tasaisesti (ryhmien määrä/ikäluokka/vuosi). vuosiluokkien 8-9 kustannuksia on vaikea ennakoida. Tämän vuoksi laskelmissa ei ole huomioitu vuosiluokilla 8-9 syntyviä opettajakustannuksia. Tämä johtuu siitä, että ei voida tietää, vähentääkö A2 kielen ryhmä muiden valinnaisten aineiden ryhmiä vai ei, koska A2-ryhmät muodostuvat useiden eri koulujen oppilaista.

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Kuljetuskustannukset on laskettu seuraavien tietojen perusteella: kuljetus linja-autolla keskimäärin 6,14 €/oppilas/päivä ja taksilla 17,50 €/oppilas/päivä. Kuljetusoppilaiden määrää (5*6,14 ja 5*17,50) 5800 € + 16 000 € = 21 800 €/vuodessa. Riskiä kuljetuskustannusten kasvulle lisää, jos eteläisen Mäntsälän ja Tuusulan yhteenlasketulla oppilasmäärällä saadaan ryhmä perustettua ja ryhmän toiminta käynnistyy Tuusulan Jokelassa.

Laskelmissa ei ole huomioitu seuraavia mahdollisia kustannusvaikutuksia:

- Välipalakustannuksia, joiden kustannus päivässä on keskimäärin 1,57 €/oppilas ja noin 300 €/oppilas vuodessa. Tässä mainittu suoritehintaa ei pidä sisällään pakkausta, jos aikataulun vuoksi välipalan syöminen tapahtuu siirtymän aikana.
- Jos opetusta annetaan etäopetuksena, tulee etäopetuksessa olevan oppilaan valvonta huolehtia. Tämä aiheuttaa järjestelystä riippuen lisäkustannuksia henkilöstömenoihin.
- Opettajan siirtymäkorvaus toiselle koululle (1-2 vvh)
- TVA:n mukainen etäopetuskorvaus opettajille, jotka lukuvuoden aikana pysyvästi antavat etäopetusta etäyhteyden avulla (harvinaiset kielet tai katsomusaineet) 50 €/kk.

Yhden ryhmän (yksi kieli) / kaikki ikäluokat (4-7 ja 8-9) vuosittainen kustannus on arviolta 20 200 € (opetus ja materiaalit) ja 130 800 € (kulkeminen). Alla tarkempi erittely kustannusarvioinnin perusteista:

- Vuosiluokat 4-7: 4 ikäluokkaa * 4 000 € (2 vvh) + 2 800 € (materiaalit) + 87 200 € (kulkeminen)
- Vuosiluokat 8-9: 1 400 € (materiaalit) + 43 600 € (kulkeminen)

Mikäli kieliryhmiä muodostuu vuosittain molemmille alueille 2 (yhteensä 4 kieliryhmää/ikäluokka) ja kaikki ikäluokat (4.–9. lk.) ovat toiminnassa, kustannusarvio on noin 80 800 €/vuodessa (opetus ja materiaalit) + 523 200 €/vuodessa.

Työryhmän loppulause

Oppilaan näkökulmasta työryhmä arvioi toteuttamisvaihtoehdon B olevan kompromissiratkaisuna toimivin vaihtoehto A2-kielen opetuksen järjestämiseen. Vaihtoehdossa B opetus toteutettaisiin 4–7. vuosiluokalla vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena (yhteensä 8 vuosiviikkotuntia) ja 8–9-luokilla valinnaisten aineiden oppitunneilla (yhteensä 4 vuosiviikkotuntia). Tämä ratkaisu säilyttäisi alakoulun muun valinnaisuuden määrän samana kuin A2-kieltä valitsemattomilla oppilailla, mikä voi olettaa lisäävän A2-kielen opetuksen pitovoimaa. Vuosiluokilla 8–9 A2-kielen ja B2-kielen opiskelijat olisivat myös yhdenvertaisessa asemassa tuntijaon näkökulmasta. Lisäksi toteuttamisvaihtoehto B ei ole kallein talouden näkökulmasta.

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

Vaihtoehto B olisi yhdenmukainen Tuusulan kunnan ratkaisun kanssa, mikä lisäisi yhdenvertaisuutta Mäntsälän A2-kielen oppilaiden ja Kellokosken koulun oppilaiden välillä eteläisellä oppilasalueella, ja mahdollistaisi osaltaan kuntien välisen yhteistyön kehittämisen. Vaihtoehto B nähdään turvallisimpana ratkaisuna myös Mäntsälän pienten alakoulujen valinnaisuuksien järjestämisessä, sillä koulujen toimintatavat alaluokkien valinnaisuuksien opetusjärjestelyissä vaihtelevat.

Toteuttamiskelpoisimmat ratkaisut A2-kielen opetuksen järjestämiseen

- opetus toteutettaisiin 4–7. vuosiluokalla vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena (yhteensä 8 vuosiviikkotuntia) ja 8–9-luokilla valinnaisten aineiden oppitunneilla (yhteensä 4 vuosiviikkotuntia) eli esitetyn vaihtoehto B:n mukaisena
- perustettavan kieliryhmän vähimmäisryhmäkooksi ehdotetaan 14 oppilasta
- eteläisen oppilaaksiottoalueen A2-kielten ryhmiä ehdotetaan perustettavaksi ensisijaisesti yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa ja toissijaisesti omana toimintana. Ryhmien tarkemmat toimintaperiaatteet ja käytänteet määritellään erikseen kuntien välisellä sopimuksella tai Tuusula-sopimuksen liitteellä. Mikäli yksittäisellä koululla on vuosittainen vähimmäisryhmäkoon ylittävä A2-kielen valitsijoiden määrä, voidaan ryhmä perustaa myös kyseiselle koululle. Mikäli kieliryhmä pienenee, voidaan se myöhemmin yhdistää Hyökännummen tai Pohjois-Tuusulan alueen koulun ryhmään.
- pohjoisen oppilaaksiottoalueen A2-kielten ryhmät perustetaan Riihenmäen tai Myllymäen / Ehnroosin kouluun huomioiden opetuksen jatkuvuus ja valitsijoiden määrät. Mikäli yksittäisellä koululla on vuosittainen vähimmäisryhmäkoon ylittävä A2-kielen valitsijoiden määrä, voidaan ryhmä perustaa myös kyseiselle koululle. Mikäli kieliryhmä pienenee, voidaan se myöhemmin yhdistää Ehnroosin, Myllymäen tai Riihenmäen koulun ryhmään.
- A2-kielen opetus järjestetään kulloinkin tarkoituksenmukaisimmalla tavalla, toimivalta määritellään Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintasäännössä.
- A2-kielinä ehdotetaan tarjottavaksi espanjaa, ranskaa, saksaa ja venäjää.
- vapaaehtoisen ja valinnaisen A2-kielen opetuksen tulee tapahtua pääsääntöisesti lähiopetuksena. Opetusta voidaan toteuttaa yhdysluokkaopetuksena.
- oppilaskuljetukset järjestetään tarvittaessa Koulu- ja liikennelautakunnan mukaisesti
- A2-kielen opetuksen järjestämisestä aiheutuva kustannuskasvu tulee huomioida vuosittaisessa talousarvion päätöksenteossa.

Kunnanvaltuusto	§ 128	20.09.2021
Kunnanhallitus	§ 284	04.10.2021
Sivistyslautakunta	§ 67	14.12.2021
Kunnanhallitus	§ 12	17.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 12	07.02.2022
Sivistyslautakunta	§ 148	14.06.2022
Kunnanhallitus	§ 149	20.06.2022

(Valmistelija / lisätietoja: opetuksen asiantuntija Leena Lemiläinen-Honkanen, sähköposti leena.lemilainen-honkanen(@)mantsala.fi ja opetuspäällikkö Janne Mäkinen, sähköposti janne.makinen(@)mantsala.fi)

Palvelualuejohtajan pääösehdotus:

Sivistyslautakunta hyväksyy esittelytekstissä annetun vastauksen Mäntsälän vasemmistoryhmän 20.9.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen A2-kielen opetuksen aloittamiseksi. Lautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle, että aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Sivistyslautakunta päättää jatkaa A2-kielen opetuksen valmistelua ja päättää, että opetuspalvelut esittävät vuoden 2023 talousarvioon B-vaihtoehdon mukaiset kustannukset opetuspalveluiden tulosalueen talousarvioon syksystä 2023 alkaen ja vertailutietona koko talousarviovuoden kustannukset.

Päätös: Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Lapsivaikutusten arviointi / A2-kieli

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 149

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan 14.6.2022 päätöksen liittyen valtuustoaloitteeseen A2-kielen opetuksen aloittamiseksi. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyn edelleen valtuustolle tiedoksi.

Käsittely: Opetuspäällikkö Janne Mäkistä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Lapsivaikutusten arviointi / A2-kieli

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto

§ 57

13.06.2022

Kunnanhallitus

§ 150

20.06.2022

Valtuustoaloite Kutsukyty Mäntsälän sisäiseen liikenteeseen

380/00.02.00/2022

Kunnanvaltuusto 13.06.2022 § 57

SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 13.6.2022:

"Mäntsälän kunnanvaltuusto 13.6.2022

VALTUUSTOALOITE

Kutsukyty Mäntsälän sisäiseen liikenteeseen

Kuntastrategian ensimmäinen kärkitavoite lupaa toteuttaa lähipalvelut kustannustehokkaina ja asukaslähtöisinä. Vaikka monia palveluita jo saa etäyhteydellä, ei fyysisen liikkumisen tarve palveluiden ääreen tule kokonaan katoamaan.

Eräissä Mäntsälän kaltaisissa pinta-alaltaan laajoissa, useita kyläkeskuksia käsittävissä kunnissa on päädytty sisäisessä liikenteessä kokeilemaan sovelluspohjaista kutsukytyimallia. (mm. R-kyty, Riihimäki)

Mallissa kytyt voi tilata osoitteesta osoitteeseen palvelualueen sisällä. Tilauksen voi tehdä välittömään tarpeeseen tai ennakkoon. Reitit muodostetaan asiakkaiden tilausten pohjalta. Aikataulu ilmoitetaan joustavana aikavälinä, jotta samaan suuntaan kulkevia matkustajia voidaan yhdistellä samoille reiteille.

Toimiessaan malli on ekonominen: Tyhjät ajot ja turhat odotustunnit poistuvat ja aina kun auto liikkuu, kuntalainen saa palvelua. Mäntsälässä malli voisi toimiessaan mahdollistaa kylissä asumisen ilman auton omistamisen pakkoa.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että hallitus selvittää esitetyn kaltaisen mallin soveltuvuuden ja mahdollisuudet kunnan sisäisen liikenteen hoitamiseen."

Päätös:

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 150

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen tekninen ja elinvoimalautakunnalle valmisteltavaksi.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kunnanvaltuusto

§ 57

13.06.2022

Kunnanhallitus

§ 150

20.06.2022

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus

§ 151

20.06.2022

Viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 151

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

Kunnanjohtaja

- 06.06.2022 9 § Ohjaamo – toiminnan siirto nuorisopalveluista osaksi työllisyyspalveluita ja perustettavaa Vaikuttamo-ohjauspalvelua
- 08.06.2022 10 § Sairauspoissaolokäytännöt 1.7.2022 lukien

Talousjohtaja

- 02.06.2022 7 § Maksusuunnitelman tekeminen
- 06.06.2022 8 § Maksusuunnitelman tekeminen
- 07.06.2022 9 § Maksusuunnitelman tekeminen
- 08.06.2022 10 § Maksumuistutuksesta perittävä maksu
- 13.06.2022 11 § Arvonlisäverotarkastuksen hankinta, BDO Oy
- 14.06.2022 12 § Maksusuunnitelman tekeminen

Päätösesitys:

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta em. viranhaltijapäätöksiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus

§ 152

20.06.2022

Lautakuntien pöytäkirjat

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 152

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat pöytäkirjat:

Kuntakehityslautakunta

– [Pöytäkirja 8.6.2022](#)

Päätösesitys:

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta em. päätöksiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus

§ 153

20.06.2022

Ilmoitusasiat

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 153

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

Ikäihmisten neuvosto

– [Pöytäkirja 25.5.2022](#)– [Uudenmaan maakuntavaltuuston esityslista 14.6.2022](#)– [Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän yhtymähallituksen esityslista 14.6.2022](#)– Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 13.6.2022:
Päätös avustuksesta vesien- ja merenhoidon sekä
vesistötoimenpiteiden toteuttamiseen / Kilpijärven kunnostus– Ympäristöministeriö, [lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen
esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta](#)

– Raatteentie-ooppera, Lahti, Sibeliustalo 13.11.2022 klo 14.00

Päätösesitys:

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 13.6.2022:
Päätös avustuksesta vesien - ja merenhoidon sekä
vesistötoimenpiteiden toteuttamiseen

Korkosuojaus leasing-sopimukselle

382/10.02.03/2016

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 154

Kunnassa on tehty Ehnroosin koulun rakentamispäätös kiinteistöleasing-sopimuksella Kuntarahoituksen kanssa 20 vuodeksi. Kiinteistöleasing-sopimus lähtee varsinaiselle sopimuskaudelle 1.8.2022 kun hankkeesta on valmistunut 1. ja 2. vaihe. Leasing-sopimuksen mukaiset rahoituserät on sopimuksen mukaisesti sidottu 6 kk Euribor-korkoon. Elokuussa voimaan saatettava sopimus on arvoltaan n. 17,5 miljoonaa euroa. Kuntarahoituksen mukaan kunnalla on mahdollisuus myös vaihtaa sopimus kiinteään korkotasoon. Kunnan rahoitusriskien konsultoinnissa on pyydetty kannanottoa Operandi Oy:ltä, joka on suositellut, että kunta pitää leasing-sopimuksen edelleen sidottuna 6 kk euriboriin, mutta korkoriskin vähentämiseksi kilpailutetaan erillinen koronvaihtosopimus, joka kytkeytyy leasing-sopimukseen.

Korkojen noususta johtuen on tunnistettu tarve suojata leasing-sopimuksen mukainen korkotaso vähintään 10 vuodeksi, jolloin voitaisiin varmistua siitä, että koronnousu ei kohtuuttomasti nosta leasing-sopimuksesta aiheutuvia kustannuksia.

Korkosuojauksesta on pyydetty tarjoukset 21.6.2022 päivämäärälle 10 vuodeksi ajalle 1.8.2022-1.8.2023. Tarjouspyyntö on lähetetty neljälle eri luottolaitokselle; Kuntarahoitus Oyj, Danske Bank Oyj, Nordea Oyj ja Mäntsälän Osuuspankki Oyj.

(Valmistelija: talousjohtaja Riitta Samola, riitta.samola@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää valtuuttaa kunnanjohtajan hyväksymään ja allekirjoittamaan koronvaihtosopimuksen edullisimman tarjouksen tehneen luottolaitoksen kanssa tai tekemään kiinteään korkoon sidotun leasing-sopimuksen sen mukaisesti mikä saatujen tarjousten vertailun jälkeen on kunnalle edullisempi.

Käsittely:

Käsittelyn aikana esittelijä teki muutetun päätösesityksen seuraavasti:

Kunnanhallitus päättää valtuuttaa kunnanjohtajan hyväksymään ja tekemään kiinteään korkoon sidotun leasing-sopimuksen sen mukaisesti, mikä on kunnalle edullisempi.

Päätös:

Hyväksyttiin muutetun esityksen mukaan.

Mäntsälän kunnanhallitus 20.6.2022

Pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa 23.6.2022

MUUTOKSENHAKU**Muutoksenhakukiellot****Kieltojen perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät: 142, 143, 144, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154

Oikaisuvaatimus

Kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraaviin päätöksiin saa tehdä asianosainen ja kunnan jäsen (kuntalaki 137 §). Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen (kuntalaki 134 §).

Pykälät: 145, 146, 147

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Mäntsälän kunnanhallitus, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

puh. (019) 2645 000 (vaihte), faksi (019) 2645 212

sähköposti: kirjaamo@mantsala.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (=asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusaike on 30 päivää ja se alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusviranomaisen:

Helsingin hallinto-oikeus, Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

puh. 029 56 42000 (vaihte), faksi: 029 56 42079

sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Seuraaviin hankintaa koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät:

Valitusviranomaisen:

Markkinaoikeus, Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

puhelin: 029 56 43300, faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Ohjeita muutoksenhausta

Pöytäkirjan tarkastajat:

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Valitusajaksi laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen kaikkien valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun päätöksen sisältävä pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Oikaisuvaatimuksen / valituksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus / valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä ja valituskirjelmässä, joka on osoitettu ao.viranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. (asiamiehen osalta vastaavat tiedot)

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä ei asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä päivästä, josta valitusajaksi on luettava.
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (11.12.2015/1455) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mäntsälän kunnan palvelupisteestä.

Postiosoite / Käyntiosoite:	Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
Sähköpostiosoite:	palvelupiste@mantsala.fi
Puhelinnumero	(019) 2645 000 (vaihe)
Palvelupisteen aukioloaika	maanantai klo 9:00 - 17:00 tiistai - torstai klo 9:00 - 15:00 perjantai klo 8:30 - 14:00